

Bányavirágok

Sokan látogatják ilyenkor, idegenforgalmi szezonban az Európa-hírű Koch Sándor-ásványgyűjteményt Szegeden. A gyűjtemény fölbecsülhetetlen értékű – eszmeileg és anyagilag egyaránt.

Sokáig nem értették a művésztörténészek, miért van az, hogy egyes, több száz évvel ezelőtt élt festők következetesen zöld egeket festettek. Aztán rájöttek: zöld egei kizárólag olyan festőknek vannak, akik azurittartalmú festékekkel festették az eget. Az azurit gyönyörű kék ásvány, festőknek is kiváló. Oxigén jelenlétében több száz év alatt malachittá válik – a malachit pedig zöld. Pontosan olyan zöld, mint a zöld egeket festő alkotók képein az ég...

Mindezt Pál-Molnár Elemér, a Szegedi Tudományegyetem ásványtani, geokémiai és kőzettani tanszékének oktatója, a Koch Sándor-ásványgyűjtemény kezelője meséli, mutatva az üveg mögött elhelyezett azuritot és malachitot. Ezerháromszáz féle ásvány legalább négyezer példánya látható a múzeumként is működő Koch-ásványgyűjtemény termében. Koch Sándor, az egyetem egykori professzora, az egyik legnagyobb mineralógus volt, nevéhez fűződik a gyűjtemény összeállítása.

– Évente sok ezer látogató keres föl minket, az ország minden tájáról – mondja a szakember. A gyűjtemény, mint múzeum megtekintése lehetőségére a szegedi Tourinform-iroda minden ide érkezőnek fölhívja figyelmét. A szakmai közönség pedig minden közvetítés nélkül ide talál. Az el-

sősorban a Kárpát-medence ásványaira összpontosító gyűjtemény csak a Magyar Nemzeti Múzeum ásvány- és kőzettárához mérhető.

Számos ásványból itt van a rekordméretű, illetve a legjelentősebb. – Ez a hessit nevű ásvány a világ legnagyobb arany-ezüst-teluridája. Legalábbis nem tudunk nagyobbáról. Fölbecsülhetetlen értékű – így a gyűjteménykezelő. – Ennek az antimonit bányavirágnak a mai piaci értéke több ezer euró. És itt több száz bányavirág van – halljuk, egy nézelődő, fiatalokból álló csoport halk „hű, hallod ezt!”-tel ad hangot ámulatának. Bányavirág az olyan ásvány, amelynek nem is annyira anyaga, sokkal inkább a megjelenése különleges; egyébként – Szegeden vagyunk – Móra Ferenc is írt bányavirágokról.

Ásványokról beszélve az ásványgyűjtőkről is szólni kell. Krenner Józsefről, a legnagyobb magyar mineralógusról is neveztek el ásványt, ez lett a krennerit. Semsey Andor, a nagy ásványgyűjtő-mecénás nevét két ásvány is őrzi – egyik a semseyt, másik az andorit. Ebből sejtethető: nem jelentéktelen összegekkel támogatta az ásványtan ügyét.

E. CS.

ÚJ ÁSVÁNY

Koch Sándorról, a gyűjtemény összeállítójáról eddig még nem neveztek el ásványt a kutatók – de az elnevezés folyamatban van. Egy újonnan leírt ásvány nemsokára a „kochsándorit” nevet kapja. Az elnevezés procedúrája szigorú nemzetközi szabályok szerint zajlik.

A Koch Sándor-gyűjtemény sok látogatót vonz Fotó: Karnok Csaba

Reök Iván unokái a felújított, százéves szecessziós palotában

Szegeden a leszármazottak

Az építető Reök Iván két unokája, Judit és Attila érkezett Szegedre tegnap, hogy megcsodálja a felújított Tisza Lajos körüli szecessziós palotát. A házat üzemeltető Szegedi Szabadtéri Játékok Kht. sajtótájékoztatóján számolt be a jövőben Regionális Összművészeti Központként (REÖK) működő épületet tervezett programjáról.

A most 94 éves Reök Attila nyolc éves koráig lakott a családjáról elnevezett szecessziós palotában. Meghatározó gyerekkori emléme volt, amikor egyik nagynénje első világháborúban elesett férjének holttestét a befolyásos nagyapa hazahozatta, és a családi kriptába temettette el – mondta tegnap a százéves épületet üzemeltető Szegedi Szabadtéri Játékok Kht. sajtótájékoztatójának díszvendégeként. Nála jóval fiatalabb testvérelével, a nyugdíjaskorú Judittal – a fül-orr-gégész professzor Ribári Ottó feleségével – együtt tegnap el is látogattak a családi kriptához. Reök Attila a könnyekig meghatódott, hogy megérthette a palota újjászületését.

A család történetébe Reök Judit avatott be. Elmondta, a nagyapának, a palotát családjának 1907-ben megépítő Reök Iván vízépítő mérnöknek, országgyűlési képviselőnek hét gyermeke született, négy fiú és három lány. Az egyik fiú, István azonban fiatalon meghalt: egy férj szerelemföltésből lelőtte az utcán. Az építkezés idejére így már csak hatan maradtak a testvérek, akik közül a családfővel együtt öten költöztek a szecessziós remekművébe: két fiú egy-egy „garzont” kapott, a három lánynak és azok családjának pedig a nagy alapterületű otthonok jutottak.

A tegnap Szegeden járt leszármazottak az építető Reök Iván Etele nevű fiának gyermekei, Judit annak második házasságából származik. Ő sosem lakott a Magyar Ede, a magyar Gaudiként emlegetett építész tervezte palotában, mivel Budapesten élt, viszont a sors iróniájának köszönhetően nyolc éven keresztül a szomszédos Kölcsey utcai ház volt az otthona. Férje, Ribári Ottó professzor ugyanis 1977 és 1985 között a szegedi fül-orr-gége klinika igazgatója volt.

Attila nagy utat járt be: a Szegeden született Reök-unoka fiatalon kollégiumba került Kőszegre, katonai pályára szánta a családot. A második világháborúban katonatisztként szolgált, ami csaknem az életébe került: alatta robbant fel egy harckocsi, és elveszítette a karját. A háború után bérelszámolóként dolgozott, és édesapjával, valamint Judit húgával egy házban élt Budapesten. Attila 45 éves volt, két gyermek édesapja, amikor a felesége otthagya, és a kicsiket magával vitte. Ekkor 1956-ot írta. A hadirokkant Reök Attila elhatározta, új életet kezd – meg sem állt Torontóig. Ott megnősült, és egy fia is született, 1990-ben pedig, csaknem kilencvenévesen hazatelepült.

F. K.

Reök Judit és Attila a nagypapjuk által építtetett világhírű lépcsőházban Fotó: Segesvári Csaba

A REÖK PROGRAMJA

Bátyai Edina, a Szegedi Szabadtéri Játékok és Fesztivál Szervező Kht. ügyvezető igazgatója és Herczeg Tamás, a jövőben a REÖK igazgatója tegnap sajtótájékoztatóján ismertette a művészetek palotájának tervezett programját. Ezen részt vett Solymos László alpolgármester is, aki kifejtette: reméli, az ország meghatározó intézménye lesz a művészeti központ. Bemutatták azt a dokumentumfilmet, amely két éve – amikor még csak tervezték a felújítást és funkcióváltást – készült a palotáról, Herczeg Tamás kalauzolásával, aki 25 évig lakott ebben a házban. A sajtótájékoztatót bemutatták a kht. munkáját segítő kuratórium titkárát, Tandi Lajost és a művészeti tanácsadót, Nátly Róbertet. Az első, augusztus 17-én nyíló kiállításon a világhírű spanyol festő, Francisco Goya metszetsorozata és festményei, valamint szegedi kortárs képzőművészek alkotásai tekinthetők meg. Goya mellett William Blake és Kondor Béla néhány alkotását is megtekinthetik az érdeklődők. Az állandó programokat az irodalmi és operaszalonokat olyan kulturális menedzserek neve fémjelzi, mint Podmaniczky Szilárd, Balogh József, Harsányi Attila, Pál Tamás, Kesselyák Gergely és Tajti Gabriella. A KÉSZ Kft. elsőként csatlakozott a támogatókhoz.

A Kiskőrössi és a Bolero rangos elismerése

Két szegedi étterem is a legjobb száz között

Két szegedi vendéglátóhely is szerepel a Népszabadság száz legjobb magyar éttermet felsoroló kiadványában. Maximális pontszámmal szerepel a legjobb 15 között a Bolero, a Kiskőrössi halászcserda pedig a legjobb halászlével büszkélkedhet.

A Népszabadság idén is elkészítette a száz legjobb magyar éttermet rangsoroló kiadványát. Két szegedi vendéglátóhely kapott helyet az „elitklubban”: az idén áprilisban nyitott Bolero Étterem maximális pontszámmal, holtversenyben tagja a top 15-nek, míg a Kiskőrössi halászcserda az ötvenedik, ám a kritikusa szerint a legjobb halászlével büszkélkedhet.

– Az egész csapat hosszú évek alatt végzett munkájának köszönhető az előkelő helyezés – vélekedik Oláh Dezső, aki 1984 óta vezeti a Kiskőrössi halászcserdát, amelyről a kiadvány megjegyzi, „a Tiszához simuló, békebeli hangulatot árasztó, hagyományörző csárdában mindent tudnak a halról és a vendég kiszolgálásáról”. – Magamat nem kívánom dicsérni, mindig a

Hagyományos és fenséges ízek, tapasztalatok és ötlet a tálalásban – ez a titok

vendég minősít. Szerencsére szinte csak pozitív reakciókat tapasztalunk, nevünket egész Európában ismerik és emlegetik a Szeged-halászlé-Kiskőrössi összefüggésben – fogalmaz Oláh Dezső, hozzátéve, a hagyomá-

nyok, a Tisza hangulata és a minőségi alapanyagok is elengedhetetlenek.

– Hála Istennek és dicséret munkatársaimnak – kezdi Csonka Gábor, a Bolero Étterem tulajdonosa, mikor megkérdezzük, mi-

Fotó: Segesvári Csaba

nek köszönheti az áprilisban nyitott vendéglátóhely a rangos elismerést. A tulajdonos boldog, és megtiszteltetésnek veszi, hogy hazai és külföldi vendégei – például legutóbb David Admon, Izrael magyarországi nagykövete –

pozitív visszajelzéseket adnak, sőt: legtöbbször visszatérő. – A minőségi fogyasztók minden kíváncsiának igyekszünk megfelelni, vonatkozzon az a terítékre, a kiváló alapanyagra vagy a szakemberek kvalitásaira. Fenséges

ízék, szemet gyönyörködtető tálalás a csodálatos környezetben – ezt támasztja alá a maximális pontszám is – vallja. Kiemeli azonban: ettől az elismeréstől sem szabad hátrahátrálni, elbizakodottá válni. – Ez doppingol minket, hogy még magasabbra tehesük a lécezt – mondja Csonka Gábor.

R. T. G.

SZEMPONTOK

A Népszabadság meghívásos rendszerben kereste fel az ország éttermeit, a listás szerepléshez előzetes nevezést kért tőlük. Szegedről is több vendéglátóhely kandidált, ezeket a kiadvány helyi munkatársa látogatta meg. Az anonimitásukat megőrzni igyekvő tesztelők 20 pontos, egységes minősítési rendszer alapján értékelték a vendéglőket. Legfeljebb 12 pontot adtak az ételek minőségére és változatosságára, négy pontot skálán osztályozták az italválasztékot. Értékelték továbbá a felszolgálás profizmusát, az étterem megközelíthetőségét, a környezet képét, a személyzet képzettségét és szakmai eredményeit is.